

Aanvullingen op het IT-Deltaplan

Robbert Naastepad (24 januari 2020)

Herzie de principes in de Enterprise Architectuur Rijksdienst en NORA door ratio en consequenties van deze principes te toetsen aan de actualiteit. Vul waar nodig aan met nieuwe principes en verwijder oude. Deze herijking van principes zorgt voor een moderne architectuur van de overheid, klaar voor de toekomst.

Instantieer een nieuw ministerie van informatietechnologie en beleg daar het volledige mandaat voor de (her)inrichting van alle IT binnen de centrale en lokale overheden. In een parallel met het bedrijfsleven fungeert dit ministerie als het CIO-office van de overheid. Richt dit ministerie in met inachtneming van de kaders van de huidige moderne IT-proces raamwerken (CobiT en TOGAF).

De overheid moet de transitie maken naar een data gedreven organisatie, maar slaagt daar niet in. De hoofdreden hiervoor is dat alle verschillende centrale en lokale overheden eigenaarschap nemen van hun specifieke domein data (lokale data) zonder te zien hoe deze passen in het grotere geheel. Zonder te weten wat specifieke beslissingen over die data, bijvoorbeeld hoe te delen, hoe te beveiligen, hoe lang te bewaren, et cetera, voor impact hebben op het datamanagement van de overheid in zijn geheel. Dit geldt ook voor centrale data als bijvoorbeeld het bevolkingsregister. Hiervoor is meestal een eigenaar toegewezen. In dit geval de Minister van Binnenlandse zaken. Een andere reden dat de overheid de transitie naar een data gedreven organisatie niet kan maken is doordat de verschillende overheden data en logica niet kunnen scheiden van proces en applicatie. Dit gebeurt overigens niet alleen binnen de overheid. Ronald Damhof schreef hierover "[Data, an inconvenient truth?](#)"

Om een data gedreven organisatie te worden en te blijven is goed datamanagement essentieel. De complexiteit van de overheid in al zijn vormen, met alle verschillende taken en bevoegdheden, maakt datamanagement moeilijk. Het is noodzakelijk een gefedereerd data governance operating model te voeren. Eén centrale data governance organisatie, onderdeel van het nieuw te vormen ministerie van informatietechnologie, coördineert en regisseert daarin met alle centrale en lokale overheden het toezicht op en het onderhoud van consistente definities en standaarden op het gebied van data en datamanagementprocessen en de uitvoering van deze processen. Voor de inrichting van de data governance organisatie wil ik graag verwijzen naar paragraaf 1.3.2 Data Governance Organization van [DAMA-DMBOK 2nd edition](#).

Gebruik verder een modern raamwerk voor de data-/informatiemanagement procesinrichting (DAMA¹ en BiSL²), moderne architecturen (SOA/API³, EAI⁴ en EII⁵), de juiste dataverwerkingspatronen (data replicatie en massa data invoer, streaming data invoer, API & Applicatie integratie en data integratie) en de juiste datadistributiepatronen (publish and subscribe, point to point en request and reply).

Maak geen onderscheid in big- of small data. Data zijn data. Alleen de wijze waarop ze verwerkt en gedistribueerd moeten worden verschilt. Volume, snelheid, variëteit, waarheidsgetrouwheid en waarde spelen daarbij een grote rol. Ter ondersteuning van alle data verwerkings- en data distributiepatronen moet een distributed data mesh⁶ worden gebouwd, gebaseerd op verschillende database engines als daar zijn relationele database management systemen, graph-, machine learning- en file-based engines. Voor het gebruik van deze engines kunnen oude en nieuwe programmeertalen als SQL, Python, R, Scala et cetera worden gebruikt, zodat iedere gebruiker de taal en ook het gereedschap kan gebruiken die hem of haar het beste past. Met de laatste datavirtualisatie technieken kunnen data verplaatsingen tot een minimum worden beperkt. Hiermee kan de datakwaliteit als ook de data beveiliging worden verhoogd. Hoe minder data verplaatsing, des te zuiverder blijft de definitie van deze data en des te makkelijker is deze te beveiligen.

Start onder regie van het nieuwe ministerie van informatietechnologie een landelijke/ Europese gov(ernment)-cloud volgens het Enisa security framework voor government clouds (<https://www.enisa.europa.eu/publications/security-framework-for-govenmental-clouds>).

Dit zorgt voor centrale infrastructuur met de juiste beveiliging. Laat ook de data mesh landen op deze infrastructuur.

In het algemeen zorg voor de juiste scholing van IT en Data (management) experts. Zorg daarnaast voor marktconforme salariëring van deze experts, zodat ze de overheid niet verruilen voor het bedrijfsleven. Hiermee kan kennis meer worden geborgd.

¹ [Data Management Association](#)

² [Business Information Services Library](#)

³ [Service Oriented Architecture](#) or [Application Programming Interfaces](#)

⁴ [Enterprise application integration](#)

⁵ [Enterprise information integration](#)

⁶ [How to Move Beyond a Monolithic Data Lake to a Distributed Data Mesh \(door Zhamak Dehghani\)](#)